

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros Decretalium, Tomus ...

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

Articulus VII. De renuntiatione per Procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

onem aliquâ circumstantiâ, qua stante, Ordinarijs locorum, ablata est facultas, admit-
tendi ejusmodi resignationem, ut constat
ex dict. loc. cit. nu. 504. & propter pactum
adjectum, est simoniaca, *ex dict. ibid. n.*
505. An autem, & qualiter admitti possint
renuntiationes *reciproca*, vel *cum reserva-*
tione pensionis, &c. diximus *loc. cit. à nu.*
506. ubi etiam, de renuntiatione *confiden-*
tiali, pleraque resoluta sunt.

ARTICULUS VI.

*De modo, quo fieri possunt, & debent,
renuntiationes beneficiorum.*

2093. **U**T beneficiorum renuntiationes legi-
timè fiant, quinque conditiones com-
muniter requiruntur. Prima est, ut sit
libera, & *spontanea*; non vi, aut gravi
metu extorta; nam aliàs, si non est om-
nino irrita, saltem rescindi potest, vel Ju-
diciis officio, vel dicto, *quod metus causa*,
c. 2. 3. & 4. de his, quæ vi. Idem dic, si
quis dolo, vel fraude inductus sit; dolus
enim, & metus in hoc sunt paria: secun-
da, ut non interveniat ulla datio, vel *pa-*
ctio simoniaca, vel *simonia speciem ha-*
bens, *c. 4. & ult. de pact. c. ex parte, de offic.*
deleg. junct. gloss. V. omnino, c. dua nos, de
simonia. Ex hoc autem, quod resignatio
fiat in favorem tertij, nulla committitur
simonia, *juris naturalis*, vel *divini*, aut
juris positivi, esto fiat sub conditione: *non*
aliter, nec alio modo; saltem, si non præ-
cedat pactum, imponens onus Episcopo,
quod debeat admittere: sic enim nulla in-
tervenit *commutatio rei, pretio æstimabi-*
lis, pro spirituali. Similiter simoniaca
non est renuntiatio beneficij, cum refer-
vatione certæ pensionis, si moderata sit, &
& autoritate legitima constituta, nimi-
rum Papæ, qui purgare potest vitium si-
monix *juris humani.*

Tertia, ut interveniat *consensus Patro-*
ni, si beneficium sit *Patronatum*; & renun-
tiatio non fiat *purè*, sed in favorem tertij,
vel sub conditione *onerosa* beneficio, vel
successori in beneficio. Nam Patrono sal-
vum esse debet jus suum, ut præsentare
possit alium ad beneficium *vacans*; Azor
p. 3. lib. 7. c. 25. q. 4. quarta, ut fiat *spe-*
cificè, & *expressis verbis.* Nam, *in dubio*,
non præsumitur quis renuntiare juri suo,

ex quo ali debet, *c. super eo, h. t.* Et ideo
nunc, de stylo communi, & tam *in*, quam
extra Curiam Romanam, fieri solet, &
debet *in scriptis*, per supplicationem, à re-
nuntiante oblatam Superiori, eam admit-
tere potenti, qua petatur, ut is (ob cau-
sas in supplicatione expressas) resignatio-
nem admittat: quinta, ut renuntians, vel
per se, vel per Procuratorem, resignatio-
nis consensum præstet, & quidem (si re-
nuntiatio fiat coram Papa) *in Cancellaria*,
vel *Camera Apostolica.* Et ideo, ante
hanc non expediuntur literæ, nec prodest
resignatio, juxta *regulas Cancellariae*; de
quibus *lib. 3.*

Præter hæc not. 1. renuntiationem be-
neficij *cum pacto*, ut resignatarius resignan-
ti solvat expensas, quas resignans fecit in
beneficio acquirendo, pro illo litigando
&c. esse simoniacam, *c. super hoc, h. tit.*
junct. gloss. V. pecunia: Azor lib. 7. c. 27. q.
8. secus est, si resignans expensas fecisset
in bonum *ipsius beneficij*, vel *Ecclesie*, v. g.
suis sumptibus illud recuperando ex ma-
nibus hæreticorum, *nomine ipsius Ecclesie.*
Tunc enim expensas licitè repeteret; sic
Azor *cit.* Not. 2. item, renuntianti, re-
petere volenti beneficium, renuntiatione
dimissum, licitè opponi posse exceptionem
spontanæ renuntiationis, admittique de-
bere, etiam si nulla causa factæ renuntia-
tionis sit expressa, modo Reus exceptio-
nem probare possit, *c. super hoc, 5. h. t.*

Not. 3. resignationes beneficiorum, *re-*
gulariter omnium, publicandas esse à re-
signatarijs, etiam exemptis; & quidem
factas in Curia Romana, *citra montes* in-
tra sex menses; *ultra montes*, intra no-
vem menses, in Ecclesia beneficij resignati,
& in Cathedrali; si verò sit beneficium,
quod populo careat, in Parochiali, vel Ca-
thedrali: secus resignationem esse irri-
tam. Cæterum si fiat resignatio solum
coram Ordinario, in pluribus locis non
observatur illa publicatio. V. Azor *cit. lib.*
7. cap. 24. sed de his V. *lib. 5. tit. 3. de si-*
monia.

ARTICULUS VII.

De renuntiatione per Procuratorem.

2094. **R**enuntiationem fieri posse per Procu-
ratorum, per unum, vel etiam plu-
res,

res, sic, ut vel in solidum singuli, vel omnes simul ad hoc constituti sint, communis tenet. Nam oppositum nullo jure cautum est. Azor. p. 2. lib. 7. c. 22. Constituendus autem est Procurator ad resignandum coram eo Superiore, coram quo potest Principalis; & si ille aliter agat, nulliter agat, nimirum extra limites mandati.

1096. Quæstio est 1. quæ conditiones requirantur ad legitimam constitutionem Procuratoris pro resignatione beneficii, nomine constituentis? R. 1. requiri mandatum ad hoc speciale, exprimens nomen, & locum beneficii, nomen proprium, & cognomen Procuratoris, facultatem resignandi beneficium nominatum, loco & vice Principalis, seu constituentis. Quare non sufficit mandatum generale, etiam cum clausula, in his quoque, quæ speciale mandatum exigunt; c. quid agendum, de Procuratorib. in 6. Secundo, ut mandatum illud speciale sit scriptum, & obsignatum, sigillo publico Judicis Ordinarij, vel communitatis; & postea recognitum, & à Tabellione subscriptum, ad tollendam fraudem; sic Azor q. 6. Tertio, requiri, ut Procurator ad renunciandum sit spontè, ac liberè constitutus; Clement. unic. h. tit. Quarto, ut instrumentum Procuratorium non sit cancellatum, hoc est, rasum, seu deletum, saltem in loco principali. Quinto, ut in casu renuntiationis, in Curia Romana, instrumentum procuratorium sit publicum, quin sufficiant literæ missivæ, seu privatæ; secus extra Curiam Romanam.

1097. Quæstio est 2. an, & qualiter Procurator constitutus, revocari possit? R. quòd Procurator, ad renunciandum datus, revocari possit, ante factam resignationem, Clem. unic. h. t. re scilicet integra, §. re-ctè: Institut. de mandat. requiri tamen, quòd revocatio pervenerit ad notitiam Procuratoris, vel Superioris, cujus est resignationem admittere, nisi hoc ex malitia impediatur. Censetur autem res non amplius integra, si Procurator in Curia Romana, ante revocationis intimationem, consensum jam præstitit. Si autem accipiat ante renuntiationem literas missivas, seu privatas à renuntiante, ne in mandato ulterius procedat, nisi denuo moneatur, Procurator non revocatur, sed officium

interim suspenditur. Morte autem mandantis. Procuratoris officium extinguatur, re adhuc integra, ut patet ex Clement. ult. de Procuratorib. junct. gloss. in Clement. unic. h. t. V. quomodolibet.

2098. Quæstio est 3. an valeat acceptatio beneficii Ecclesiastici à Procuratore, facta post revocationem mandati, etiam si ejus notitia non pervenerit ad Procuratorem? Resp. quòd non ex L. Si Pater 4. ff. de manumiss. vindicta, ubi Bartol. & Dynus, generalem regulam tradunt, quòd revocatio mandati valeat, etsi non perveniat ad notitiam mandatarij, si exinde non ledatur, si-ve ejus non interfit, sicuti accidit in casu beneficii, pro altero acceptati. Nec obstat Clem. unica, de Renu. ubi dicitur, renuntiationem beneficii, factam à Procuratore post revocationem ejus, validam esse, etsi revocatio neque ad Procuratoris, neque ad ejus, in cujus manibus renuntiatio fieri debet, notitiam pervenerit. Nam Resp. id specialiter ibi constitutum esse in casu renuntiatii beneficii, ad puniendam inconstantiam, quæ Ecclesiasticas personas, præsertim in hoc rerum genere, non parum dedecet, uti ex princ. ejusdem Clem. satis colligitur. Ex quo fit, discrimen esse inter Procuratorem constitutum ad acceptandum, vel resignandum beneficium Ecclesiasticum.

2099. Quæstio est 4. an semper revocare liceat renuntiationem beneficii? Resp. cum distinctione; nam vel quis ipso facto per se, vel per alium cedit, seu renuntiat beneficio in manibus Superioris, v. g. cedo beneficio, supplicando, ut cessionem hanc admittere velit; vel, non ipso facto cedit, aut petit licentiam, cedendi? si primam, Superior non tenetur revocationem admittere; ne ipsi illudatur, si fortè jam dispositionem fecit alteri personæ idoneæ providendi. Requiritur tamen, secundum stylum Curia Romanæ, consensus expressus renuntianti ab ipsomet renuntiante, si præsens sit: sin absens, à Procuratore ejus, præstitus in Cancellaria, & Camera Apostolica, uti docet Azor tom. 2. lib. 7. c. 22. q. 14. & c. 23. q. 3. si secundum; revocari potest, antequam Superior licentiam concessit, ut colligitur c. quidem 12. h. t. ubi dicitur, quòd, qui licentiam cedendi beneficio à Superiore petierunt, postquam eam obtinuerunt, cedere cogantur. Cum enim in postulatione, causam cedendi ha-

buerint, aut etiam proposuerint (videlicet Ecclesiæ bonum, aut ipsorum salutem; tamen postea vel suasionibus aliorum, quæ sua sunt, quærentium, vel propria levitate revocare velint) audiendi haud sunt.

Dixi, *antequam Superior licentiam concessit*; ergo non, postquam licentiam concessit; sed hoc dupliciter fieri potest; 1. si licentiam concessit *absolutè*; & tunc revocare non potest; 2. si concedendam alteri *commisit*, cum clausula, *si iusta renuntiandi causa subsit, vel expediens judicaverit*; & hoc casu in prudentis Commissarij arbitrio erit, revocationem admittere, vel rejicere.

ARTICULUS VIII.

De Renuntiationis effectu.

2100. **P**Rincipalis effectus renuntiationis, legitime factæ, est, quod beneficium taliter renuntiatum *vacet*, quin ullum jus amplius renuntianti competat, *c. 3. h. t.* ubi Alexander III. *Quoniam*, inquit, *Ecclesia S. Nicolai à Rubeo soluta est, propter tacitam ejus renuntiationem, quam fecit, petendo, & recipiendo ea, quæ Ecclesia donarat*: ideo Abbatem S. Nicolai, & socios ejus, *compelli non posse ad recipiendum Rubicum*: quamvis rogari possint, ut eum, *de novo*, in fratrem, & Canonicum, ex gratia, recipere dignentur; id, quod etiam colligitur ex *c. Super hoc 5. eod. & c. si re 2. eod. in 6.* quod procedit, sive habuerit jus *in re*, sive tantum jus *ad rem*, *c. 6. h. t.* & ne videatur illulisse Superiori, cogi potest, ad resignandum, si à Superiore instanter licentiam, pro animæ suæ bono, petijt, & obtentâ licentiâ uti non vellet, *c. quidam 12. h. t.*

2101. Quæres, an renuntians, redire possit ad beneficium renuntiatum, *ex novo titulo*?

licet renuntiatio fuerit jurata? Resp. quòd sic, ex *c. Cum inter 2. h. t.* Cum enim inter Petrum Gaufridi, & quosdam alios Canonicos diu fuisset agitata controversia super beneficio Ecclesiastico, & pertinentibus juribus (videlicet, stallò in choro, loco in Capitulo) & tandem Petrus cessisset jure, si quod ei competeret, juramento se obstringens, quòd *beneficium istud petere amplius nollet*; postea verò Pontifex Romanus idem beneficium Petro conferri mandasset, si major pars Capitularium consensum dederit, quæsitum fuit, *an juramentum obstare debeat, quò minus Petrus dictum beneficium obtineat*? respondit Pontifex: *si major pars Capitularium consensum præbuit: Petrum, non obstante juramento suo, in possessione beneficij, in quo Pontificia auctoritate investitus est, defendendum esse.*

Quæres 2. an idem procedat, si quis beneficio renuntiet ob crimen, & factus sit Religiosus pœnitentiæ agendæ causâ? *re. quòd non*; sic enim habetur in *c. post translationem 11. h. t.* Huic quæstioni adjungi potest altera, an Episcopus, qui causâ humilitatis, Monachus efficitur, ad Pontificatum redire valeat? Resp. de hoc agi in *c. 45. caus. 7. q. 1.* quod desumptum est ex Synodo sub Joanne VIII. & sic habet: *hoc nequaquam apud nos habetur, ut, quicumque de Pontificali ordine ad Monachorum, id est, pœnitentium descenderit vitam, ulterius possit ad Pontificatum reverti.* Præcepit Sancta Synodus, ut quicumque de Pontificali dignitate ad Monachorum vitam, & ad pœnitentiæ descenderit locum, nequaquam jam ad Pontificatum resurgat. *Monachorum enim vita subjectionis habet verbum, & discipulatus; non, docendi, præsidendi, vel pascendi alios.*

***

QUÆSTIO X.

INTITULUM X. DE SUPPLENDA NEGLIGENCEIA PRÆLATORUM.

2103. **P**ER *negligentiam* hic intelligitur omisio ejus, quod Prælati in beneficiorum provisionibus præstare debent; quamvis etiam incidenter de alijs omis-

sionibus hic agatur. Quæstio potissima est, per quos ejusmodi Prælatorum negligentia suppleri debeant, ne earum causâ Ecclesiæ damnum patiantur. Pro *re-solut.*